

Suopellot vihreässä siirtymässä - Kasvihuonekaasupäästöjen hillintää ja biomassojen tuotantoa

Kristiina Lång
Luonnonvarakeskus
4.12.2024

Ilmastoratkaisujen vauhdittaja
Accelerating Climate Efforts
and Investments – ACE

LIFE22-IPC-FI-ACE LIFE. Euroopan unionin osarahoittama.
Esitetyt näkemykset ja mielipiteet kuuluvat kuitenkin
ainoastaan kirjoittajille eivätkä välttämättä heijasta
Euroopan unionin tai CINEAn kantoa. Euroopan unionia
tai myöntävää viranomaista ei voida pitää niistä vastuussa.

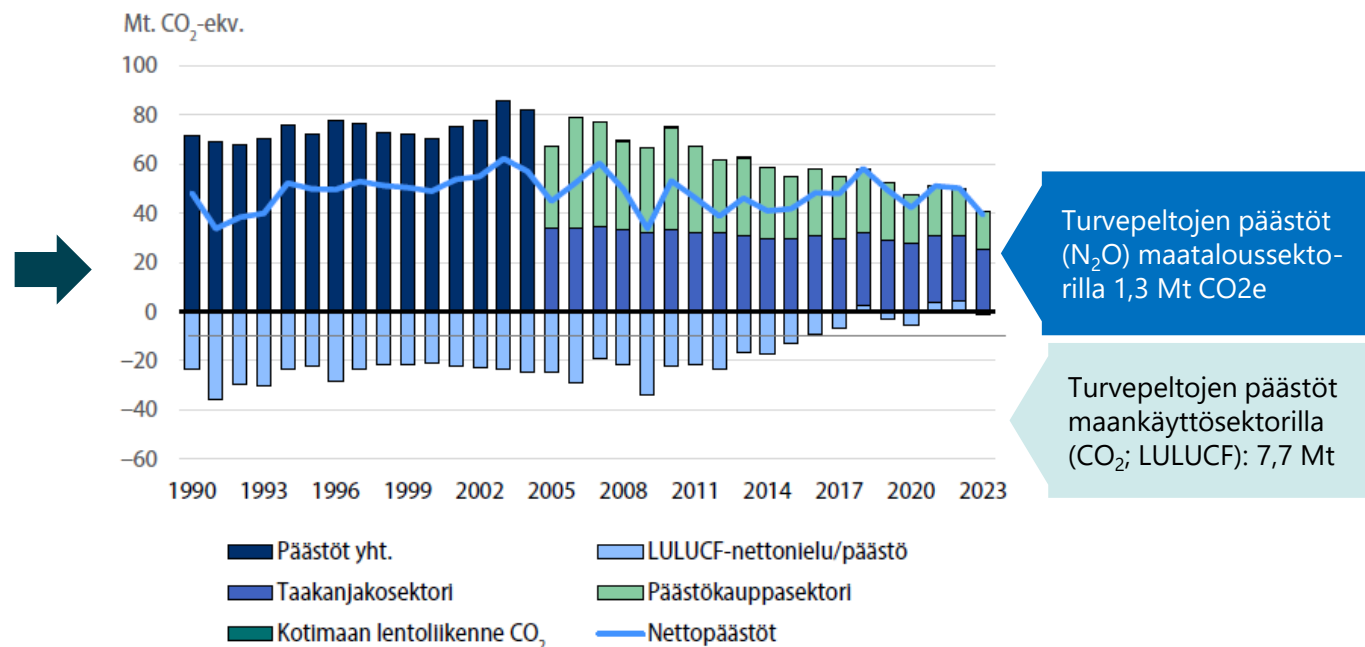
Suomi ei ehkä saavuta hiilineutraaliutta ojitusten jatkuessa

Turvetta muodostuu, kun korkea pohjaveden taso estää kasviaineksen hajoamisen suossa.

Ojitus laskee pohjaveden tasoa, mikrobit hajottavat turpeen → päästöjä ilmaan ja vesiin.

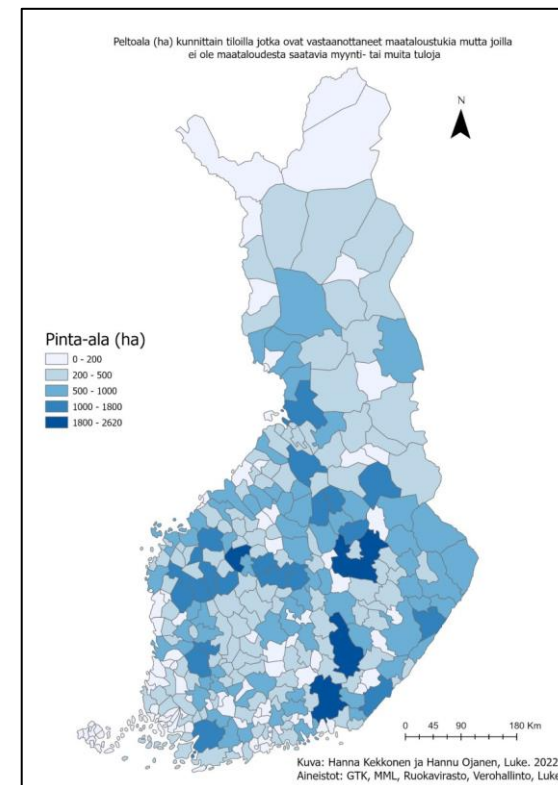
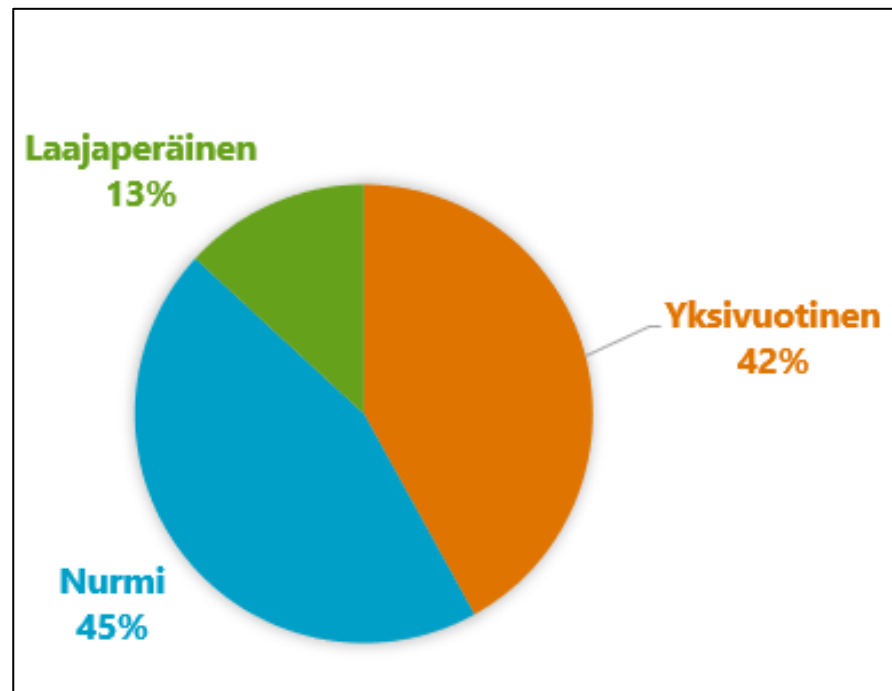
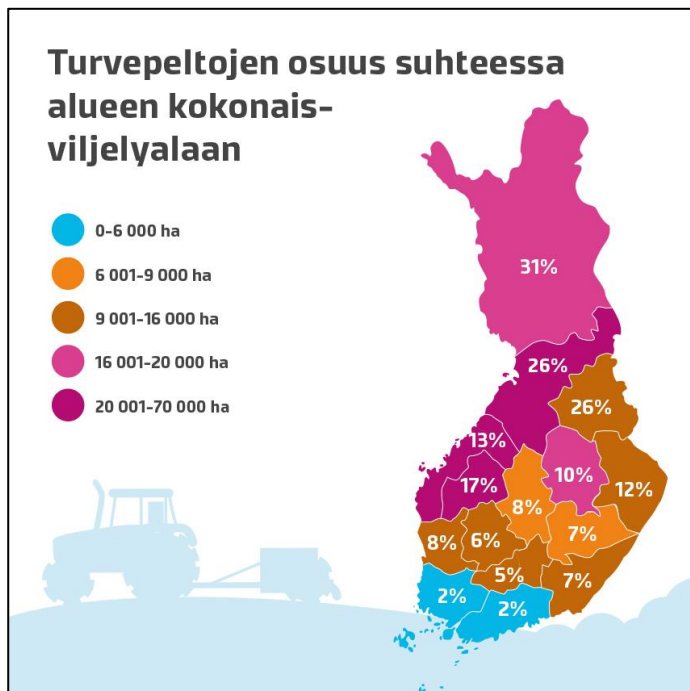
→ Potentiaalia sekä vähentää päästöjä että kasvattaa nettonielua

Mistä ensisijaista alaa päästövähennyksiä tuottamaan?

1) Alueet, joissa turvepeltojen osuus 2-12 % (90 000 ha*).

2) Laajaperäiset pellot, jotka eivät tuota ruokaa/rehua (luonnonhoitopellot yms.). Ala 30 000 ha*, päästöt 750 kt CO₂-ekv. vuodessa. Hinnalla 100 €/tCO₂ kustannuksia yhteiskunnalle 75 milj. € vuodessa + tuet > 15 M€.

3) Tilat, jotka eivät tuota ruokaa. 2020: 7500 maatilaa nosti 62 M€ tukia myymättä tuotteita/vuokraamalla peltojaan. Turvepeltoja 17 000 ha*, päästöt 425 kt=43 M€ hinnalla 100 €/tCO₂ +tuet 8,5 M€.

→ Turvepeltojen päästövähennysten ei alkuvaiheessa tarvitse kohdentua ruokaa tuottaviin peltoihin.

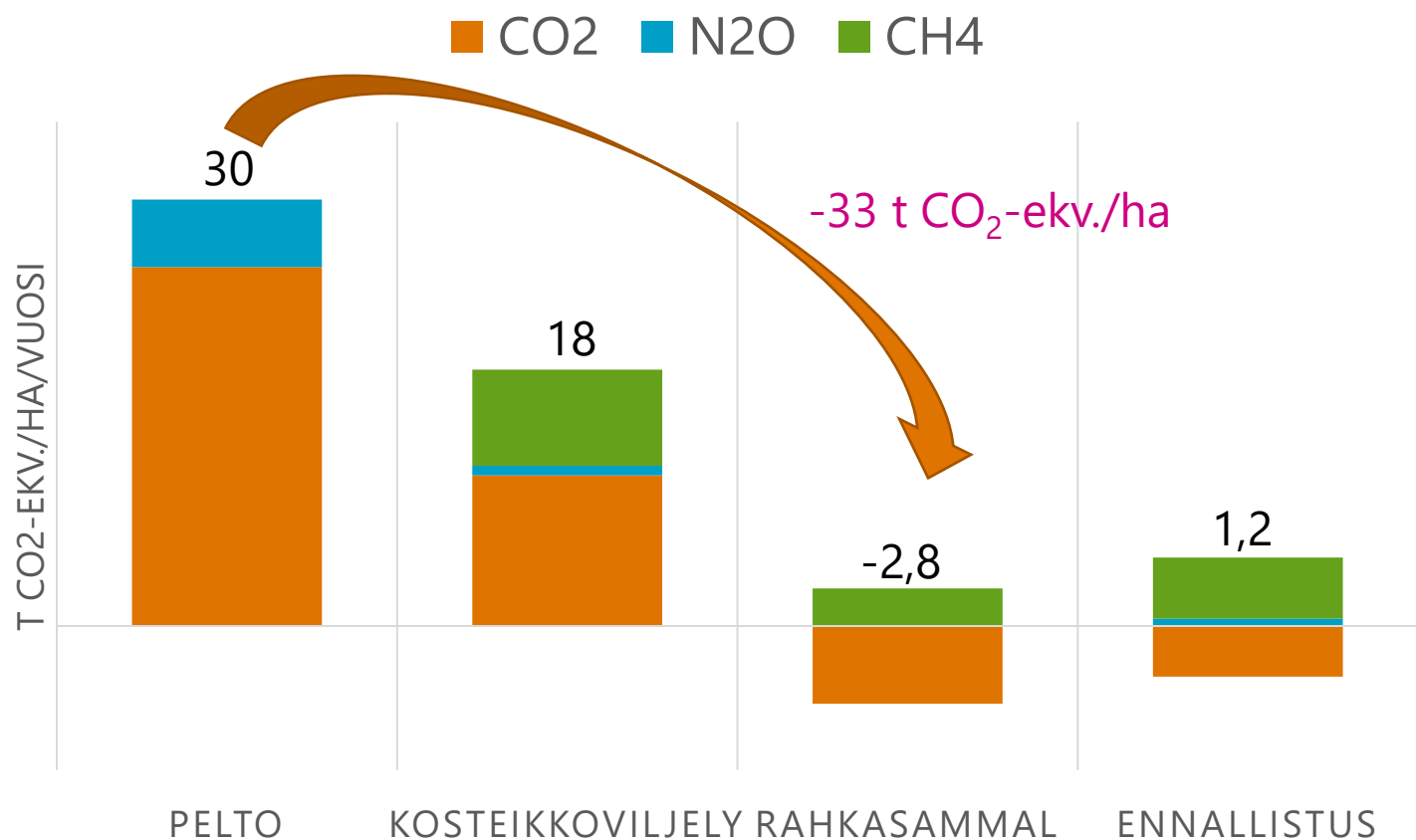

Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 89/2024

Turvepeltojen käytön tiekartta vuoteen 2050

Heikki Lehtonen, Hannu Ojanen, Hanna Kekkonen, Olli Niskanen,
Riitta Savikko, Henrik Wejberg, Marja Knuuttila, Leena Stenberg, Jyrki Niemi,
Aura Salmivaara ja Marika Laurila

Turvepeltojen vettäminen on tehokkain keino vähentää päästöjä maataloudessa

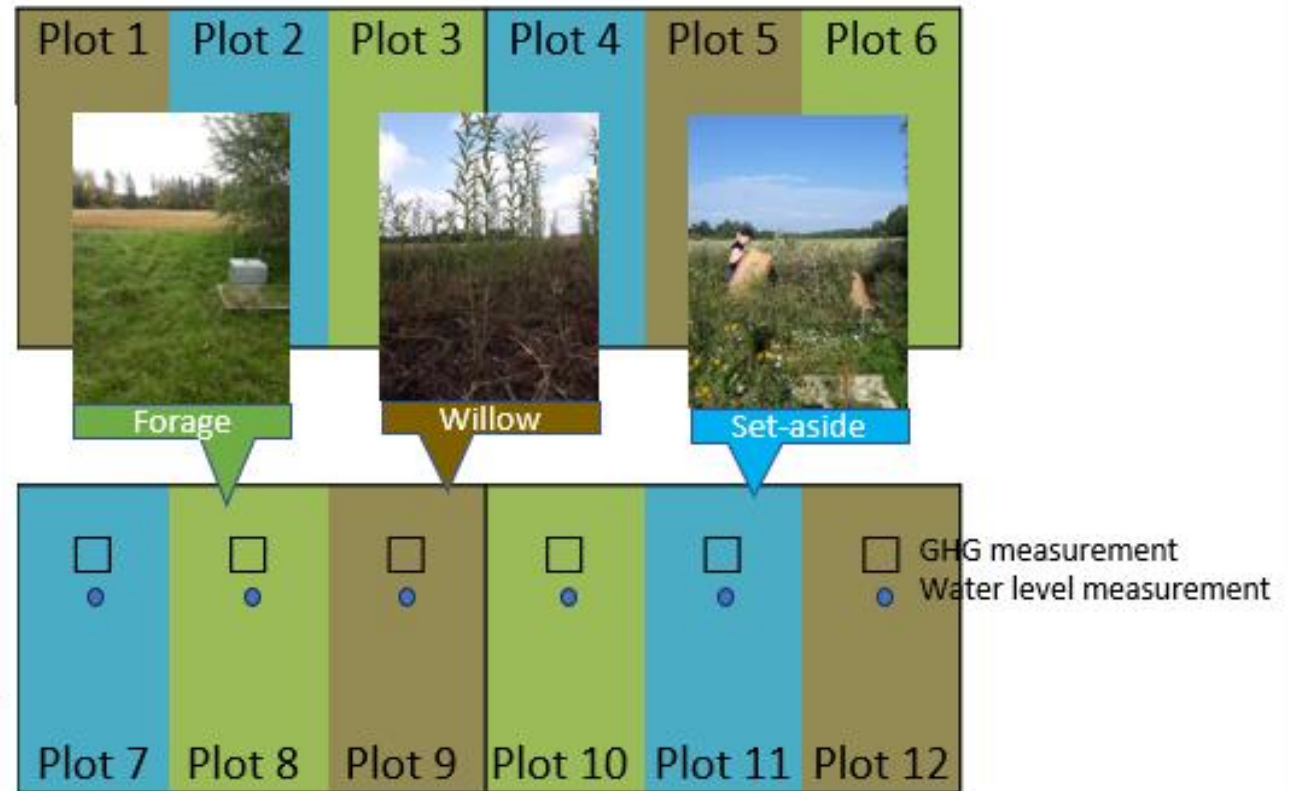
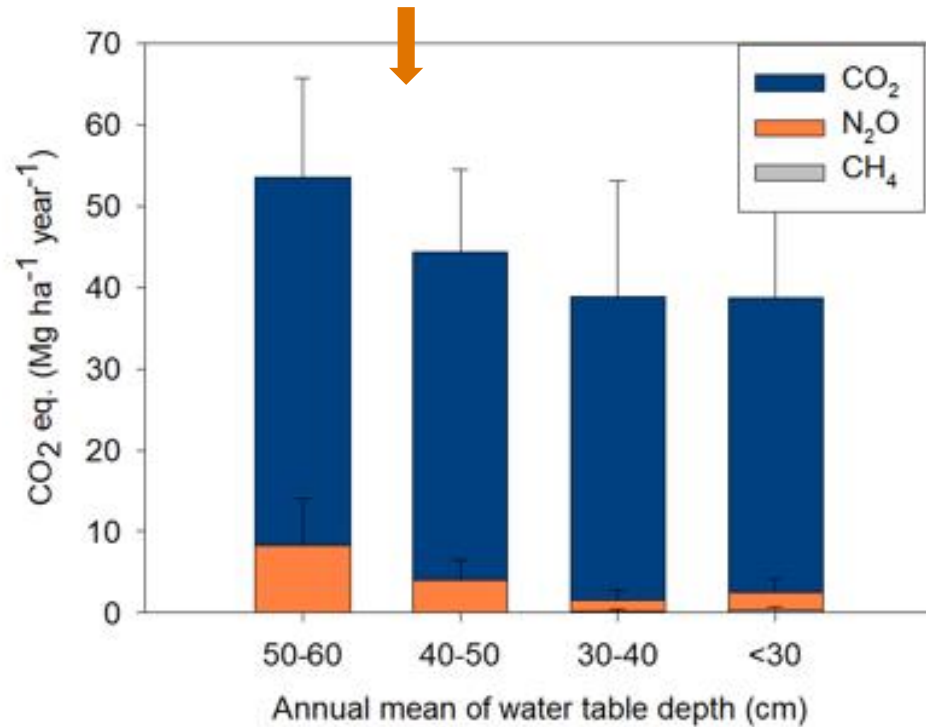

Koe Jokioisilla

Impact of crop type on the greenhouse gas (GHG) emissions of a rewetted cultivated peatland

Kristiina Lång, Henri Honkanen, Jaakko Heikkinen, Sanna Saarnio, Tuula Larmola, and Hanna Kekkonen

Nurmi ja kesanto: 27-52, paju 10 tCO₂e/ha/v

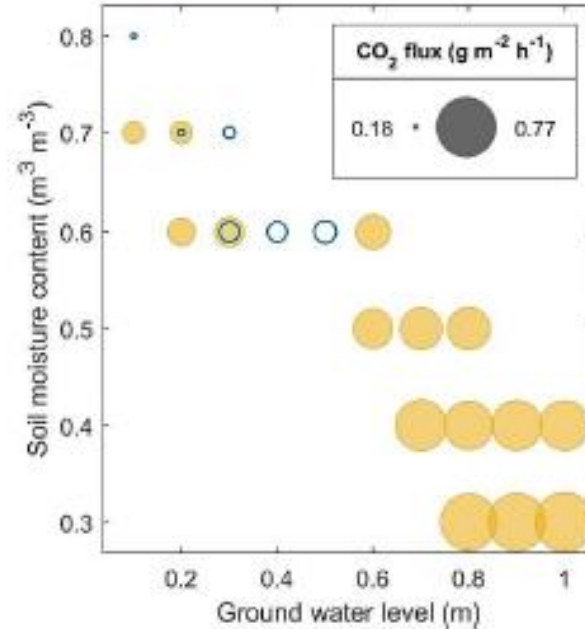
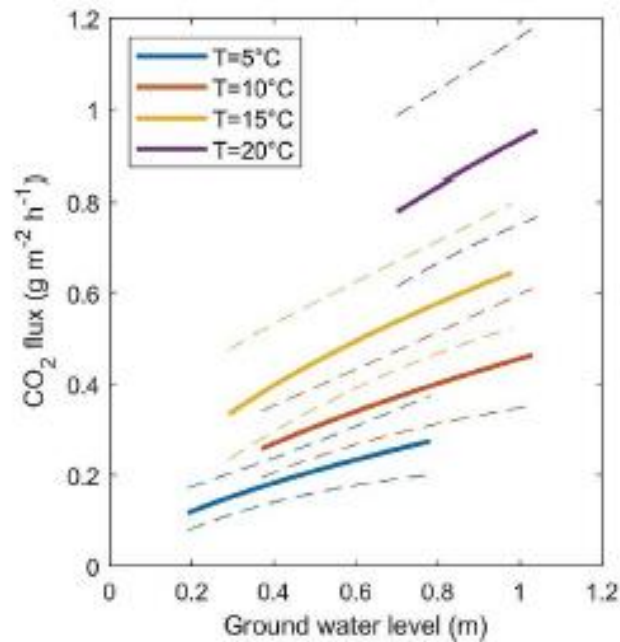
10 cm nousu vesipinnassa vähensi maahengitystä 0,87 t C/ha/v

SOIL, 10, 827–841, 2024. <https://doi.org/10.5194/soil-10-827-2024>

Toinen koe Jokioisilla, mittaukset paljaasta maasta kesäaikaan

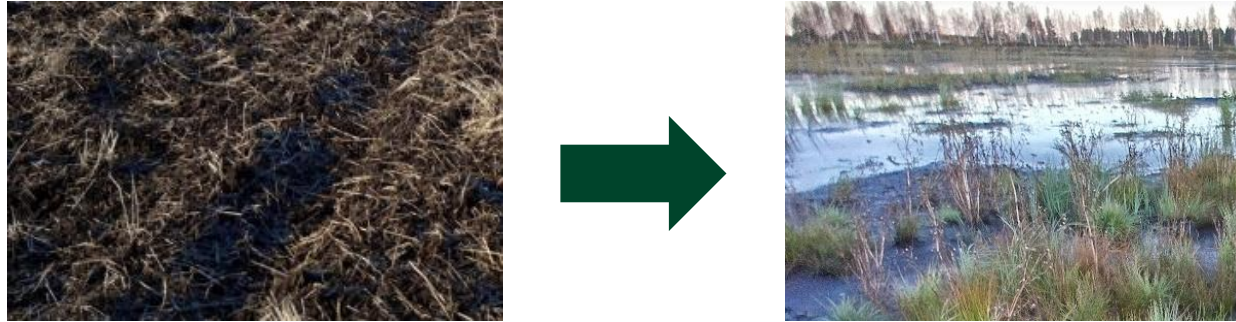
Mitigation of Greenhouse Gas Emissions by Optimizing Groundwater Level in Boreal Cultivated Peatland

Jaakko Heikkinen¹ · Kristiina Lång¹ · Henri Honkanen² · Merja Myllys³

Mitä on vettäminen?

Vettäminen tavoite voi olla **ennallistaminen** mahdollisimman lähelle luonnontilaa

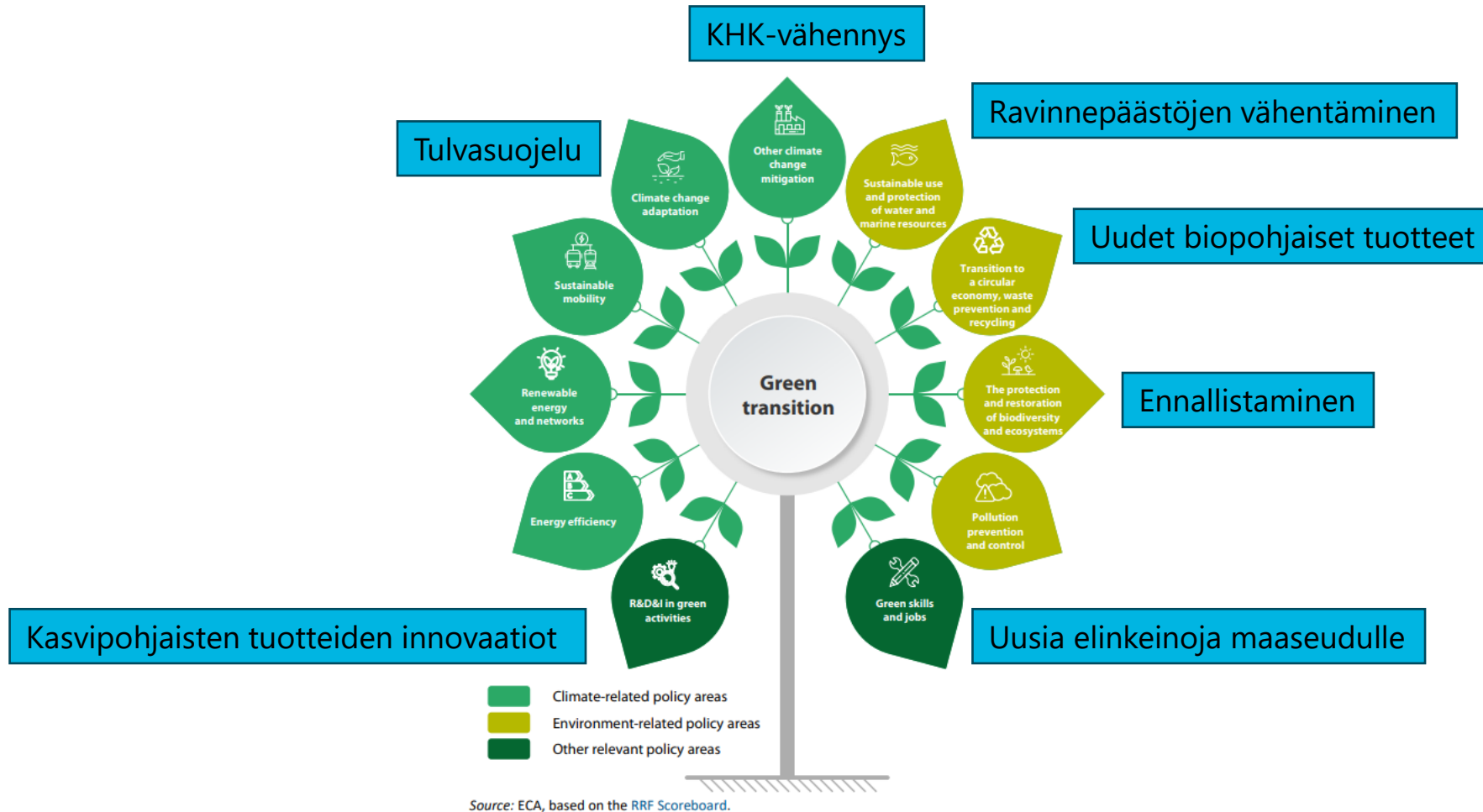

... tai **kosteikkoviljely**, jossa nostetaan vesipintaa ja tuotetaan biomassaa kuivikkeisiin, kasvualustoihin, rakennusmateriaaleihin tai erikoistuotteisiin

Turvepeltojen vettäminen vihreässä siirtymässä

Kosteikkoviljelyyn sopivia kasveja

- Ruokohelpi (*Phalaris arundinacea*)
- Pajut (*Salix* spp.)
- Järviruoko (*Phragmites australis*)
- Osmankäämi (*Typha* spp.)
- Isokarpalo (*Vaccinium oxycoccos* L.)
- Mustamarja-aronia (*Melanocarpa*)
- Kihokki (*Drosera* spp.)
- Suomyrtti (*Myrica gale* L.)
- Suopursu (*Rhododendron tomentosum*)
- Mesiangervo (*Filipendula ulmaria* L.)
- Kalmojuuri (*Arobus calamus* L.)
- Raate (*Menyanthes trifoliata* L.)
- Väinönputki (*Angelica archangelica*)
- Villiriisi (*Zizania palustris*)
- Keiholehti (*Sagittaria* spp.)
- Limaskat (*Lemna* spp.)
- Rohtosalkoruusu (*Althaea officinalis*)

Lisätietoa esim. https://www.greifswaldmoor.de/files/dokumente/GMC%20Schriften/2022_Abel%20&%20Kallweit_2022_DPPP_Holarctis.pdf

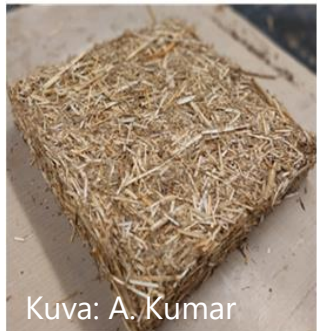

Kuva: Niko Silvan

Kosteikkoviljelystä päästövähennyksiä, uusia materiaaleja ja tulonlähteitä

- Jos pellon ennallistaminen ja tuotannosta poisto ei onnistu, voidaan siirtyä kosteikkoviljelyyn eli tuottamaan märissä oloissa kasvavia satokasveja.
- Potentiaalisin arvoketju tällä hetkellä on kasvualustojen ja kuivikkeiden tuottaminen (ruokohelpi, järviruoko, osmankäämi), mutta kannattavuus paranisi, jos samalla tuotettaisiin esim. väriaineita, eristelevyjä ja tekstiilejä.
- Alueelliset kokeilut toimivat alustoina arvoketjujen kehittämiseksi

Kuva: A. Kumar

Eristelevy
(kehitetään
Lukessa;
järviruoko)

Väriaineet
(järviruoko)

Kasvualusta
(Kiteen Mato
ja Multa;
järviruoko
+ ruokohelpi)

Tekstiilitäyte
(Fluff Stuff;
osmankäämi)

Tuotteita Saksasta
(Wetland Products;
osmankäämi)

Osmankäämi - luonnon supermarket

KOSTEIKKO
VILJELY

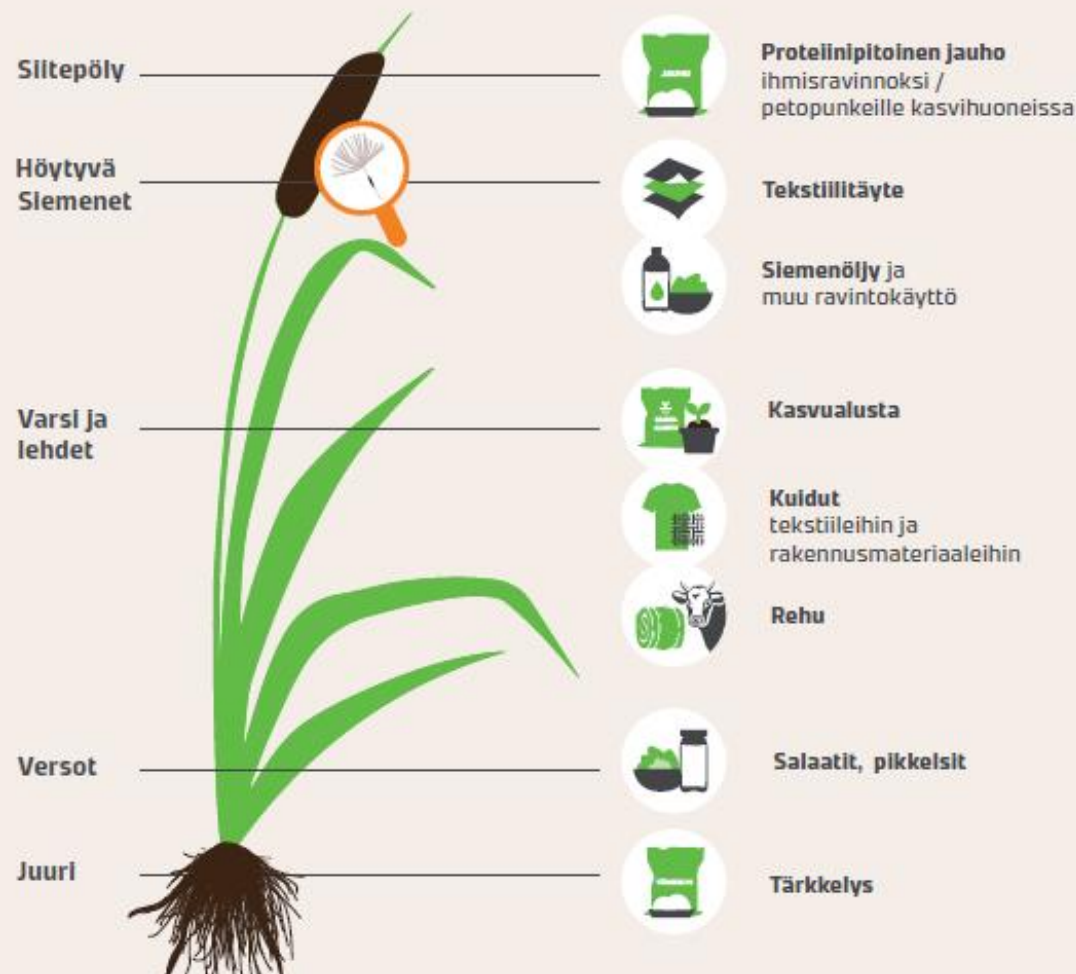
Osmankäämin viljelyllä
aiemmin ojitetulla
turvemaalla on paljon
ympäristöhyötyjä.

- Pohjavesi voidaan nostaa
niin korkealle, että turpeen
hajotuksesta johtuvat
hiilidioksidipäästöt
loppuvat.
- Osmankäämi poistaa
tehokkaasti ravinteita
ympäristöstä.
- Osmankäämiä voidaan
hyödyntää monin tavoin.

”

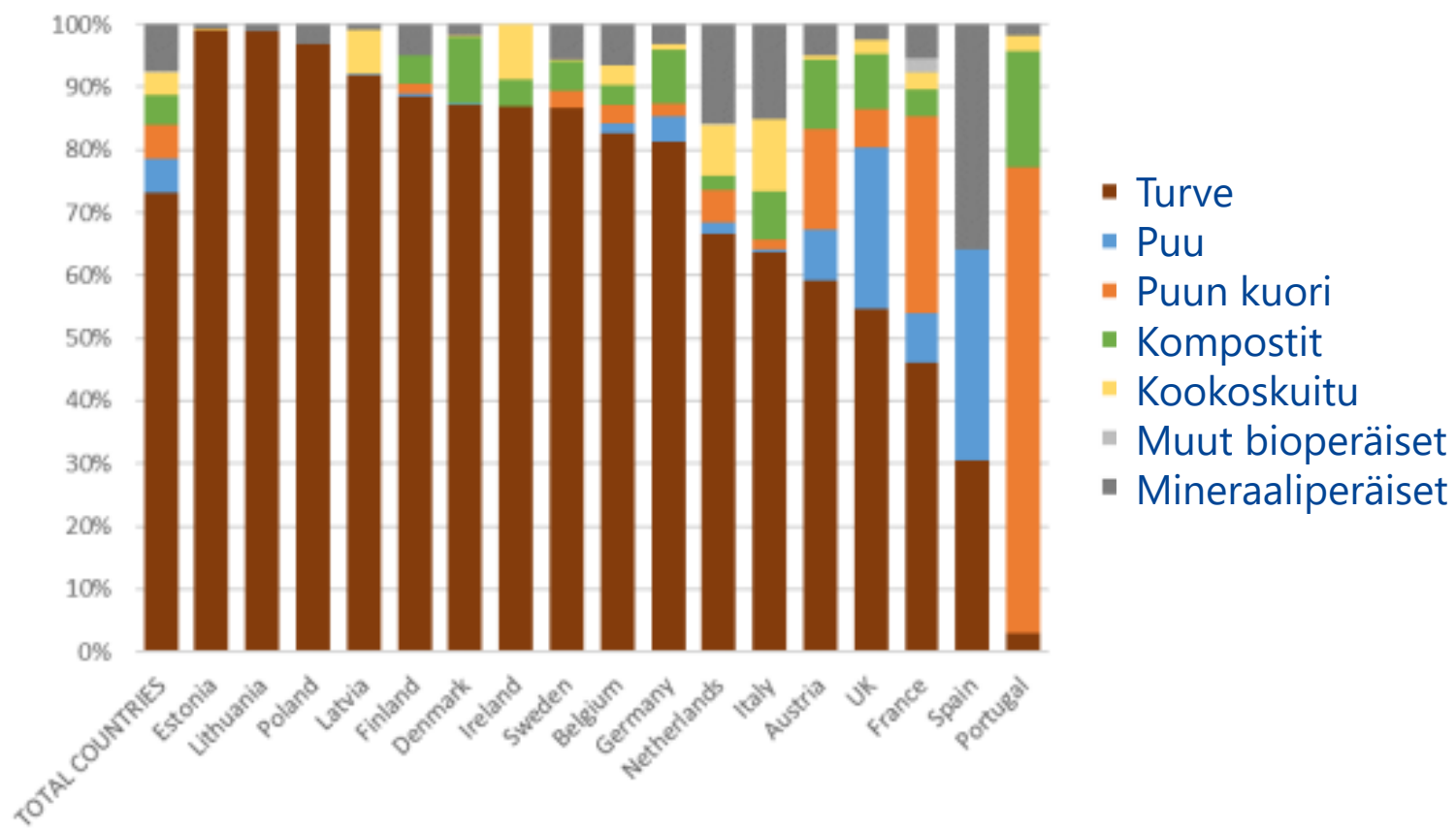
Mitä tarvitsetkaan,
sen voi valmistaa
osmankäämistä.

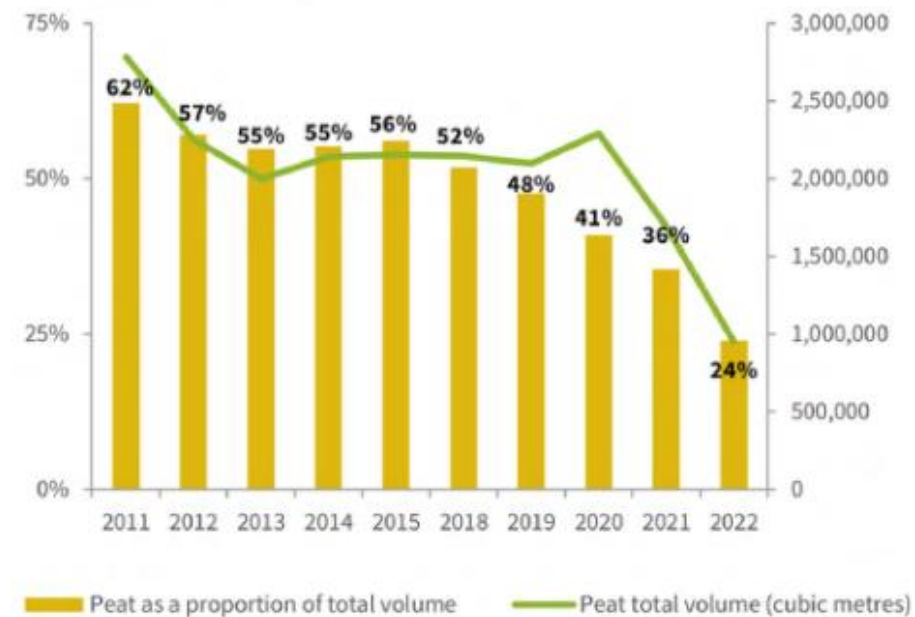
Suuri potentiaali
kaskadikäyttöön

Kasvihuonetuotanto onnistuu ilman turvetta

Kasvualustojen raaka-aineet Euroopassa 2013

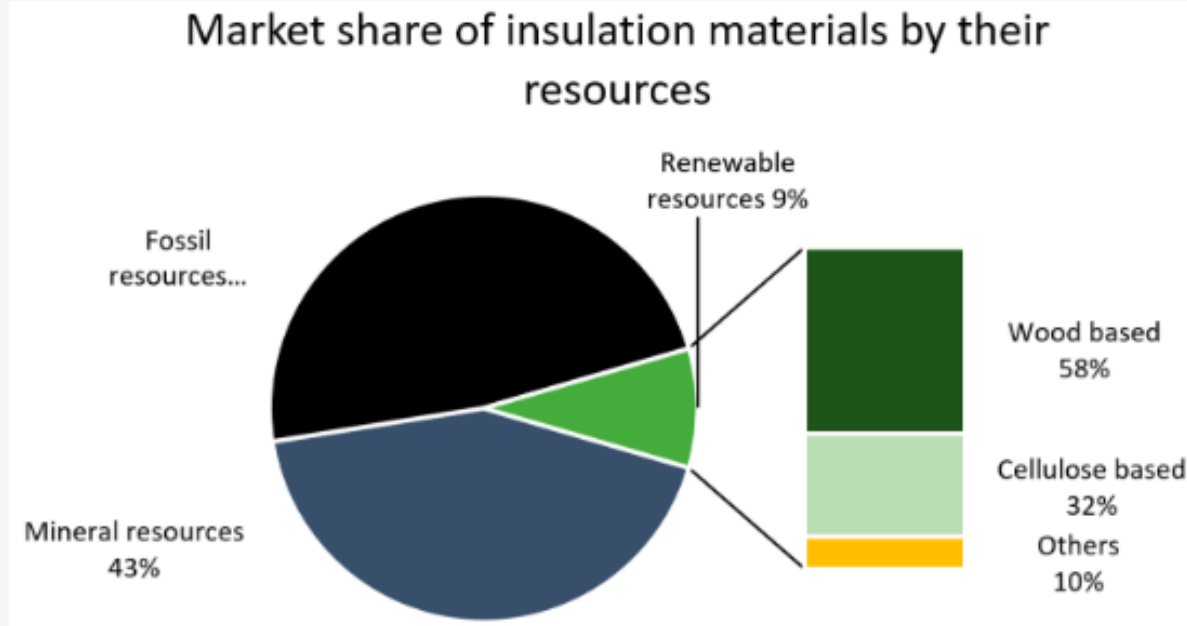
Turpeen osuus ja turpeen käyttö Englannissa

Olisiko uusille kuiduille tilaa?

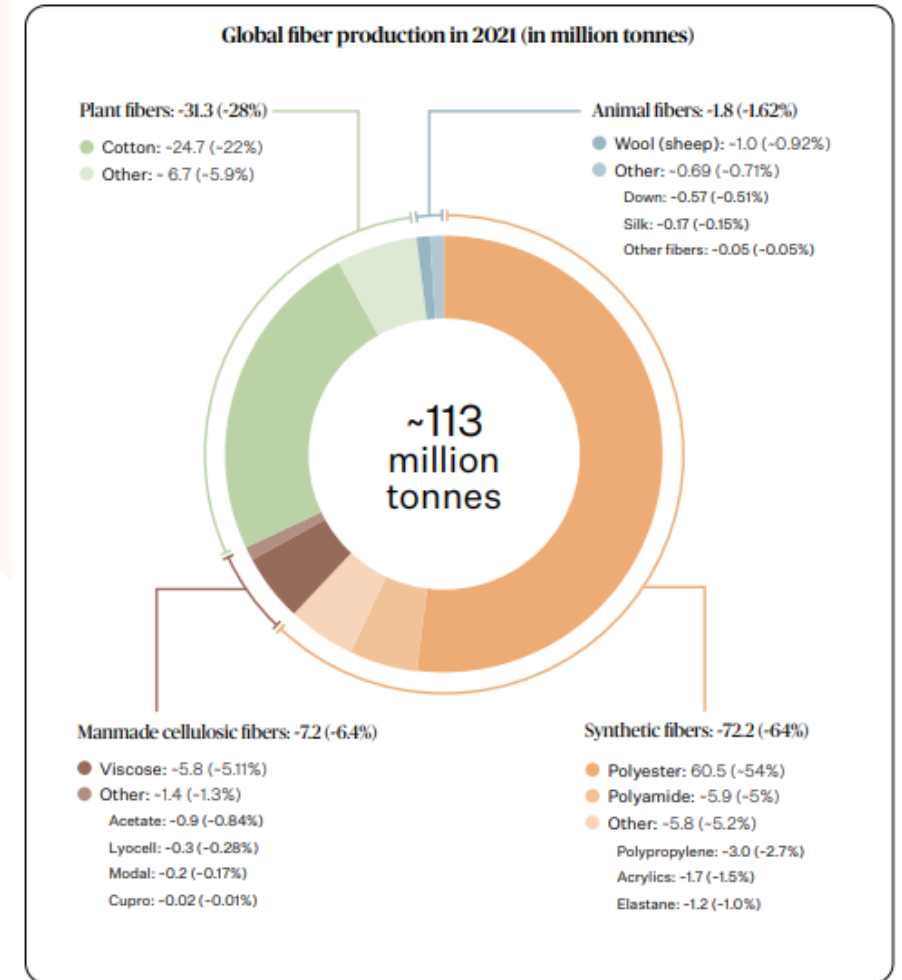
Eristemateriaalit: 9 % raaka-aineista uusiutuvia

Figure 1. Market shares of insulation material by raw materials in Germany in 2019; Adapted with permission from FNR, [4].

<https://www.mdpi.com/2071-1050/13/15/8505>

Tekstiilit: 36 % muita kuin synteettisiä, mutta todella kestävästi tuotettuja vain pieni osa tästä

https://textileexchange.org/app/uploads/2022/10/Textile-Exchange_PFMR_2022.pdf

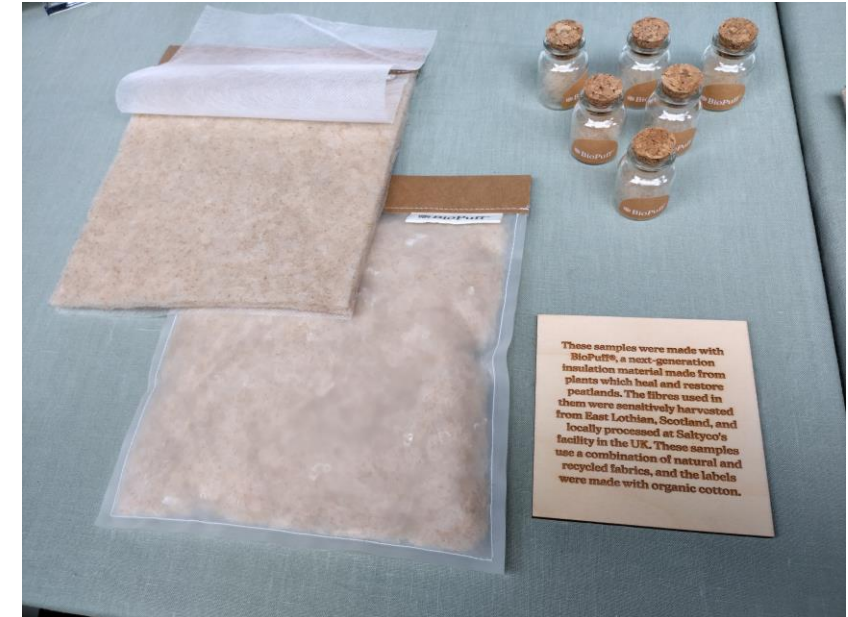
Maailmalla nähtyä

Rakennuslevyjä ja kertakäyttöastioita

Tulenkestävä osmankäämileyvy

"Vanulevy" osmankäämin höytyvästä

Miten kohti kosteikkoviljelyn arvoketjuja?

Vettäminen ja
kosteikkoviljely
hallitaan

Markkinoilla on
kevyitä koneita ja
urakointipalvelua

Teollisuus pystyy hyödyntämään
ruohovartista biomassaa

Kuluttajat vaativat
ympäristökestäviä
tuotteita

Ekosysteemi-
palveluilla on
hinta

Uudet
tuotteet
ovat yhtä
hyviä tai
parempia
kuin entiset

Paludicrops were considered as a source of fibres already in the 18th century

Late 18th century: Increase in paper consumption → lack of rags, the main raw material for paper

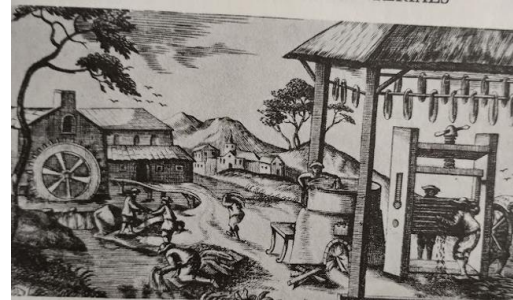
Rags are as beauties which concealed lie,
But when in paper, how it charms the eye!
Pray save your rags, new beauties to discover,
For of paper, truly, every one's a lover;
By the pen and press such knowledge is displayed
As wouldn't exist if paper was not made.
Wisdom of things, mysterious, divine,
Illustriously doth on paper shine.

Boston News Letter 1769: a campaign to collect rags

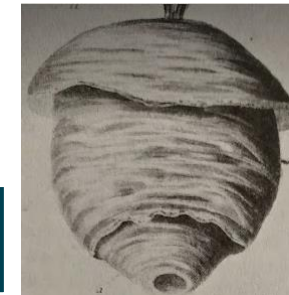
RAGS MAKE PAPER,
PAPER MAKES MONEY,
MONEY MAKES BANKS,
BANKS MAKE LOANS,
LOANS MAKE BEGGARS,
BEGGARS MAKE
RAGS.

(Author unknown, circa eighteenth century)

Trials with different materials: asbestos, mosses, nettle, potato, hemp, thistle, reed, cattail...

19th century: It was found that wasps process wood to "paper" → new research → wood outcompeted rags and other plant fibres.

2020's: Paper and wood use are still increasing → the forest C sink is endangered → Bring back the "old" new materials (maybe not paper but other fibre products)

Kiitos!

Kristiina Lång
Luonnonvarakeskus
kristiina.lang@luke.fi

Ilmastoratkaisujen vauhdittaja
Accelerating Climate Efforts
and Investments – ACE

LIFE22-IPC-FI-ACE LIFE. Euroopan unionin osarahoittama.
Esitetyt näkemykset ja mielipiteet kuuluvat kuitenkin
ainoastaan kirjoittajille eivätkä välttämättä heijasta
Euroopan unionin tai CINEAn kantoa. Euroopan unionia
tai myöntävää viranomaista ei voida pitää niistä vastuussa.